

..... LİSESİ 2022
10. SINIF TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

Adı-Soyadı:

Sınıfı :

Okul Nu.:

Uyarı: Optik forma işaretlenmeyen sorular dikkate alınmayacaktır. Her soru 4 puandır.

CEVAP FORMU

1	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)
2	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)
3	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)
4	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)
5	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)
6	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)
7	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)
8	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)
9	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)
10	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)
11	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)
12	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)
13	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)
14	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)
15	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)
16	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)
17	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)
18	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)
19	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)
20	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)
21	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)
22	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)
23	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)
24	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)
25	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)
26	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)

A) Hece ölçüsüne yazınmıştır.

B) Yarım uyak kullanılmıştır.

C) Uyak örgüsü düzdür.

D) Sözcük durumunda redif vardır.

E) -şa sesleri tam uyak oluşturmuştur

(I) İslamiyet öncesi Türk edebiyatı Türklerin İslamiyeti benimsediği X-XI. yüzyıla kadar sürer. (II) Çoğunlukla sözlü edebiyata dayanır. (III) Bunun nedeni Türklerin göçebe yaşamı nedeniyle yazıyı çok geç kullanmalarıdır. (IV) Sözlü edebi ürünlerde nazım birimi dördlük, temel ölçü de hece ölçüsüdür. (V) Ayrıca şiirler "baksı" adı verilen saz eşliğinde söylenir.

3. Yukarıda numaralanmış cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışlığı vardır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

4. Aşağıdaki destan-ulus eşleştirmelerinin hangisinde yanlışlık yapılmıştır?

A) Şehname - Arap B) Gılgamış- Sümer
C) Muhabberata - Hint D) İlyada – Yunan E) Şu – Türk

"Gerçeklerin eşiği" anlamına gelen eser, Yüksekli Edip Ahmet tarafından yazılan bir öğüt kitabıdır. 12. yüzyılda Hakaniye Türkçesiyle yazıya geçirilmiştir.

5. Yukarıda sözü edilen eserin adı nedir?

A) İskendernâme B) Atabet'ül Hakayık
C) Kutadgu Bilig D) Kitab-ı Dede Korkut
E) Göktürk Kitabeleri

6. Aşağıdakilerden hangisi İslamlık öncesi Türk destanlarından biri değildir?

A) Oğuz Kağan B) Alp Er Tunga
C) Manas D) Ergenekon
E) Göç

Sembolik dört kahraman aracılığıyla ideal bir devlet adamının nasıl olması gerektiğini mesnevi nazım biçimi, aruz ölçüsü,

Hakaniye lehçesiyle aktaran ve 11. yüzyılda yazılan bir siyasetname kitabıdır.

7. Burada sözü edilen eser ve eserin yazarı aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

A) Siyasetnâme, Nizamü'l Mülk
B) Divan-ı Hikmet, Ahmet Yesevi
C) Atabet'ül Hakayık, Edip Ahmet
D) Muhakemetü'l Lûgateyn, Ali Şir Nevai
E) Kutadgu Bilig, Yusuf Has Hacıp

Tasavvuf edebiyatımızın öncüsüdür. Anadolu'da yaşamadığı halde Anadolu'daki tasavvufun gelişmesinde kaynak olmuştur. Dörtlükler halinde ve hece vezniyle oluşturulan Divan-ı Hikmet adlı kitabı İslamlığa geçiş döneminin temel eserlerindendir.

8. Burada sözü edilen tasavvuf öncüsü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yunus Emre B) Ahmet Yesevi C) Edip Ahmet
D) Hacı Bektaş Veli E) Dede Korkut

(I)Eserin adı, "Türk dili'nin yüce (genel) sözlüğü" anlamına gelir. (II) Adından da anlaşılacağı gibi, eser bir sözlüktür; Araplara Türkçeyi öğretmek amacıyla yazılmıştır. (III) Bundan dolayı, Türkçenin Arapça karşısında savunulduğu bir eser olarak değerlendirilir. (IV) Eserde Türkçe sözcüklerin anlamları Türkçeye açıklanmakta ve her maddeden sonra birtakım Türkçe metinler örnek olarak verilmektedir. (V) Kaşgarlı Mahmut tarafından XI. yüzyılda yazılan eserin asıl önemi de, işte bu derleme Türkçe metinlerden ileri gelmektedir; yani eser, zengin bir folklor kaynağı durumundadır.

9. Yukarıdaki cümlelerde Divanü Lûgati't Türk'le ilgili bilgilerden hangisi yanlıştır?

A)I. B)II. C) III. D) IV. E)V.

I. Beyit sayısı 33 ile 99 arasında değişen bir

nazım biriminin giriş bölümüne "nesib" veya "teşbib" denir.

II. Beyit sayısı 5 ile 15 arasında değişir, konu olarak aşk, şarap ve güzellik işlenir.

III. Edebiyatımıza İran edebiyatından geçmiştir, beyit sayısı 10 ile 25 bine kadar uzanabilir.

IV. Anonim halk edebiyatı türüdür, tek dördlükten oluşur. Kafiye düzeni aaxa şeklindedir.

10. Yukarıda numaralanmış cümlelerde aşağıdaki nazım biçimlerinden hangisinden söz edilmemiştir?

A) Gazel B) Mesnevi C) Kaside
D) Türkü E) Mani

11. Aşağıdakilerden hangisinde Halk edebiyatıyla ilgili yanlış bilgi verilmiştir?

A) Bu edebiyat, halk diline bağlıdır.
B) Dil ve anlatımda süslü sanatlı söyleyiş vardır.
C) Halkın içinden doğan eserler, konu, tema ve duyarlık bakımından halkın hayatına sıkı sıkıya bağlıdır.
D) Şairler, genellikle okumamış kişilerdir.
E) Şiirlerde, milli ölçü olan hece ölçüsü kullanılır.

Tasvirlerinin duygusal unsurları taşıması romantik yönünü, gerçek hayata uyan konular seçmesi realist yönünü ortaya koyar. Bizdeki ilk hikâyelerden sayılan "Küçük Şeyler" de realizmin etkisi görülür. "Sergüzeşt" adlı romanında esir ticaretini konu alır.

12. Bu parçada sözü edilen yazar, aşağıdakilerden hangisidir?

A) Şemsettin Sami B) Yusuf Kamil Paşa
C) Samipaşazade Sezai D) Muallim Naci
E) Ahmet Mithat Efendi

13. Aşağıdaki sanatçı — eser eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

A) Şeyyad Hamza – Yusuf ve Zeliha
B) Kaygusuz Abdal – Budalaname
C) Fuzulî - Beng ü Bade

- D) Yunus Emre – Risaletun Nushiye
E) Nedim – Su Kasidesi

- I. Düzyazıda en başarılı türler roman ve öyküdür.
II. Roman tekniği gelişir, okuru eğitime tutumundan vazgeçilir.
III. Roman ve öykü konularını hayalden değil, gözlem olanakları içine giren yaşamdan alır.
IV. Yazar, gözlemine ve yarattığı yaşamları İstanbul'la sınırlı tutmaz; Anadolu yaşamını ayrıntılarıyla verir.
V. Kahramanlar okumuş, seçkin, sanatsever, alafranga ve rahat kişilerdir.

14. Yukarıda numaralanmış cümlelerin hangisinde Servet-i Fünun edebiyatındaki düzyazıyla ilgili bilgi yanlışlığı vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

15 Aşağıdakilerden hangisi Milli Edebiyat için söylenemez?

- A) Dilde sadeleşme fikrini savunmuşlar ve bunu eserlerinde uygulamışlardır.
B) Türkçe karşılıkları olan Arapça, Farsça kelime ve tamlamaların kullanılmasına karşı çıkmışlardır.
C) Yazı dilinde İstanbul Türkçesi'nin esas alınmasını ileri sürmüşlerdir.
D) Yerli ve milli konulara yer vererek Anadolu insanının hayatını eserlerinde yansıtmışlardır.
E) Romanda ve öyküde başarılı olamamışlardır.

Yunanlıların İzmir'e girmesiyle başlayan milli şahlanışın önde gelenlerindendir. Fatih ve Sultanahmet mitinglerindeki ateşli konuşmalarıyla tanınır. Kurtuluş Savaşı'na katılan ilk aydın kadınıdır. "Ateşten Gömlek" romanı o günleri anlatır.

16. Bu parçada sözü edilen yazarımız aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kerime Nadir B) Halide Nusret Zorlutuna
C) Şükûfe Nihal D) Halide Edip Adıvar E) Afet İnan

17. Aşağıdakilerden hangisinde hem isim tamlaması hem de sıfat tamlaması kullanılmıştır?

- A) Ayağını masaya doğru uzatan adam beni görünce şaşırdı.
B) Kişinin insanlığı, yersiz konuları konuşurken ortaya çıkar.
C) Küçük kardeşi, ablasıyla mutlu görünüyordu.
D) Zamanın güzelliği, evrenin genişliğinde saklıdır.
E) Yüksek miktarda vitamin sağlığa zararlıdır.

Onun bunun sözüne aldırmandan kendi işini yapıyor, başka bir şey düşünmüyordu.

18. Yukarıdaki cümlede aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Belirtili ad tamlaması
B) Belirtisiz ad tamlaması
C) Zincirleme İsim tamlaması
D) Tamlayanı zamir olan ad tamlaması
E) Sıfat tamlaması

19. Aşağıdaki dizelerin hangisinde belirtisiz isim tamlaması kullanılmıştır?

- A) Beni sen, uğrattın zalim derde
B) Sivas ellerinde sazım çalınır
C) Çamlı beller bölük bölük bölünür
D) Kalmışım gurbette olmuşum hasta
E) Yârin yaylasından kar ister gönül

20. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "sıcak" sözcüğü, sıfat tamlaması içinde değildir.

- A) Böyle sıcak havalarda memlekete gidiyor.
B) Sıcak yemeğin üstüne soğuk ayran içiyor.
C) Karadeniz'in sıcak insanlarını seviyor.
D) Orada herkes bize sıcak davranıyor.
E) Sıcak yaz akşamlarını sahilde geçiriyor

- I. Zafer sizi nerede bekliyorsa oraya gidin.
II. Ölçülebilen sevgi zavallı bir sevgidir.
III. Güneşin gördüğü tüm insanlar dertlidir.

21. Yukarıdaki cümlelerin ortak özelliği, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İsim cümlesi olmaları
B) Yapısına göre birleşik olmaları
C) Devrik olmaları
D) Fiil cümlesi olmaları
E) Sıralı cümle olmaları

22. Aşağıdaki dizelerden hangisi kurallı cümle değildir?

- A) Leylak getiriyorsun bana güneşli bir günde
B) Saçlarını kimler için bölük bölük yapmışsın
C) Ben geleceğin kara gözlü zalimlerindenim
D) Saatimin her çalışı seni bana duyurdu
E) Şimdi şiir bence senin yüzdündür

23. "Öğrencilerimiz bu yıl, en az beş roman okuyacak." cümlesinin olumsuz, devrik ve soru şekli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Öğrencilerimiz bu yıl, en az beş roman okuyacak mı?
B) Öğrencilerimiz okumayacak mı bu yıl, en az beş roman?
C) Öğrencilerimiz mi bu yıl, en az beş roman okuyacak?
D) Öğrencilerimiz bu yıl, okuyacak mı en az beş roman?
E) Öğrencilerimiz bu yıl mı en az beş roman okuyacak?

24. Aşağıdakilerden hangisinde yazım yanlışı yoktur?

- A) "Saatleri Ayarlama Enstitüsü" adlı kitabı okudun mu?
B) "Satleri Ayarlama Enstitüsü" adlı kitabı okudun mu?
C) "Saatleri Ayarlama Enstitüsü" adlı kitabı okudunmu?
D) "Saatleri Ayarlama Enditüsü" adlı kitabı okudun mu?
E) "Saatleri Ayarlama Enstitüsü" adlı kitabı okudun mu?

- I. Bir sözcüğün eşanlamlısı olduğunu belirtmek için kullanılır.
II. Arasözlerin başına ve sonuna konur.
III. Tarih ve saat bildiren sayılar arasına getirilir.
IV. Virgülle birbirinden ayrılmış söz öbeklerini ayırmak için kullanılır.

25. Yukarıda açıklaması yapılmayan noktalama işareti aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İki nokta B) Kısa çizgi C) Nokta
D) Parantez E) Noktalı virgül

CEVAPLAR

CEVAP FORMU											
1	A	B	C	D	E	14	A	B	C	D	E
2	A	B	C	D	E	15	A	B	C	D	E
3	A	B	C	D	E	16	A	B	C	D	E
4	A	B	C	D	E	17	A	B	C	D	E
5	A	B	C	D	E	18	A	B	C	D	E
6	A	B	C	D	E	19	A	B	C	D	E
7	A	B	C	D	E	20	A	B	C	D	E
8	A	B	C	D	E	21	A	B	C	D	E
9	A	B	C	D	E	22	A	B	C	D	E
10	A	B	C	D	E	23	A	B	C	D	E
11	A	B	C	D	E	24	A	B	C	D	E
12	A	B	C	D	E	25	A	B	C	D	E
13	A	B	C	D	E	26	A	B	C	D	E